

PARADOXURILE LUI HILTON

DESENEAZĂ ÎN LINII SIMPLE ȘI ELEGANTE, DAR CREDE CU TĂRIE CĂ MOBILA TREBUIE SĂ ADĂPOSTEASCĂ, ÎNAINTE DE TOATE, BAGAJUL DE EMOȚII ȘI ISTORII AL PROPRIETARULUI. CUM A AJUNS UN BRITANIC DE MODĂ VECHĂ ÎN AVANGARDA DESIGNULUI MODERN?

DE DIANA-FLORINA COSMIN

Pe Matthew Hilton l-am cunoscut, fără să știu, prima oară când m-am așezat într-un „fotoliu Balzac“ dintr-un apartament londonez. Firește, pe atunci nu mă adresam respectivului obiect cu „Balzac“, nici măcar cu un prietenesc „Honoré“, ci îl denumisem „scaunul meu de duminică“: între pernele lui moi, cu forme aerodinamice, și un taburet asortat, pentru picioare, se puteau petrece leneșe dimineți londoneze. Pe creatorul lui Balzac, Matthew Hilton cel în carne și oase, l-am întâlnit abia câțiva ani mai târziu. M-a întâmpinat așezat comod pe treptele de la intrarea unei case din București, într-o dimineață friguroasă de octombrie. Mai exact dimineața de dinaintea plecării sale spre Maramureș, cu un traseu clar: Costești, Sighetu-Marmației și, apoteotic, Săpânța. „Sunt o mulțime de lucruri și locuri care mă atrag, dar despre care nu știu deocamdată mare lucru“, mi-a recunoscut el din start. „Cine știe ce găesc acolo?“

Când îți permiți să fii surprins de ceva nou, îți lărgești orizontul de inspirație ca artist. Este una dintre convingerile clare ale lui Hilton, unul dintre britanicii de succes ai designului modern, care a născut, în ultimii 20 de ani, piese devenite emblematice precum fotoliul Balzac, scaunul Tapas, canapeaua Hepburn sau masa Light. S-a ocupat câțiva ani de designul Habitat, a lucrat cu producători britanici precum Ercol, Case sau SCP și de câțiva ani și-a lansat propriul brand, producându-și piesele de mobilier în cadrul companiei portugheze De La Espada. După o discuție de o oră cu Matthew, la o masă „Light Extending“ creată chiar de el, am aflat două lucruri surprinzătoare. Primul: că, uneori, povestea unui succes se construiește din bucați de puzzle

contradictorii. Al doilea: elegantul „Balzac“, cel din vechiul meu apartament londonez, nu era botezat, așa cum credeam, după celebrul romancier francez, ci după câinele producătorului de mobilier cu care colabora Matthew în urmă cu 20 de ani. Întorcându-ne, însă, la prima revelație, am încercat să feliez o istorie de succes în șapte adevăruri surprinzătoare. Ca și cum ai prelucra o bucată de lemn american, noul material preferat al unui designer britanic plin de surprize.

I GÂNDEȘTE HIGH-TECH, DAR IUBEȘTE LUCRURILE VECHI

Pentru un designer modern, cu linii simple, a căror eleganță vine din exactitate, nu din înflorituri inutile, Matthew este neașteptat de „old school“ cum ar spune britanicii. Chiar dacă desenează pe un Mac și are un iPhone în buzunar, nostalgiile și inspirația lui au de-a face cu lucruri pe care majoritatea lumii le consideră „consumabile“. Respectiv acel gen de produse pe care le schimbi fără să clipești imediat ce apare o generație nouă, mai rapidă, mai inteligentă și mai ales mai abilă în inducerea unei stări de fericire instantanee. Britanicul, în schimb, se atașează de obiecte, le face parte din povestea lui și, implicit, le permite să-l inspire.

Un exemplu este cafetiera Richard Sapper for Alessi, cumpărată în 1981, pe vremea când tocmai terminase facultatea și era un absolvent fără prea multe posibilități financiare. Deși puțin mai uzată și ciobită pe alocuri, cafetiera tronează și acum asupra bucătăriei sale, inclusiv asupra unui exemplar identic, de ultimă generație. „Îl am pe cel nou și frumos, dar parcă tot cel vechi îmi place mai mult“, râde Matthew. Varianta din 1981 are un mâner pe care trebuie

„Tapas Dining Chair“ este una dintre piesele de mobilier iconice ale lui Matthew Hilton. Cu spătar înalt și formă aerodinamică, Tapas nu este făcut să domine spațiul, ci să își îndeplinească discret rolul funcțional și estetic.

Patul „Hepburn” este creat din lemn de stejar alb american (cu alternativă din lemn de alun negru), iar picioarele sale sunt sculptate în formă de iadeș.

să-l tragi, apoi să-l ridici și să apeși un buton. Pare mai complicat decât ar trebui, dar Matthew evocă mersul pe bicicletă. Când te obișnuiești cu una anume, devii confortabil și relaxat. Dacă o schimbi, mișcarea rămâne aceeași, în schimb familiaritatea e

o fază a creației mele”, punctează el. Îl intrigă faptul că, spre deosebire de alte materiale, lemnul are o viață proprie. „Chiar dacă folosești mașinăriile, nu propriile mâini, tot trebuie să înțelegi și să simți lemnul ca să-l poți modela”, îmi explică Matthew. „Odată ce crezi

trebuie să fie capabil să ia un element clasic și să îl reinterpreteze, schimbându-l suficient de subtil cât să nu-i altereze esența și totuși suficient de puternic încât să-și lase amprenta personală. Asta a făcut și Matthew cu scaunul Windsor, o legendară piesă de mobilier britanică ce incorporează o tehnică precisă de prelucrare a lemnului. Un procedeu dezvoltat în pădurile englezești din zona Buckinghamshire, din care rezultă cinci tipuri de scaune, fiecare denumit după un sat din zonă. Pentru un neavizat, „Windsor”-ul lui Matthew pare același scaun dintotdeauna, cu câteva linii ușor schimbate. La o privire mai atentă se observă schimbarea: stilul British, dar, cum ar spune tot englezii, „with a twist”: linii mai sigure, puțin mai drepte, care conturează un obiect modern, păstrându-i intact trecutul. Deși britanic, Matthew produce în Portugalia, făcând naveta

F Designerului îi place să privească lumea prin obiectivul camerei sale foto analog, văzând cum oamenii reacționează la obiecte și spații.

înlocuită de o senzație stranie. Aceeași pe care i-ar stârni-o și folosirea unei camere digitale în locul unui Leica pe stil vechi, pentru că fotografia rămâne una dintre marile sale pasiuni. „Fotografia și designul au multe în comun”, apreciază el. „Ambele implică să privești un anumit lucru într-un mod unic.” Îi place să se uite la lume printr-un obiectiv foto, văzând cum oamenii reacționează la obiecte și spații în general, nu doar la cele imaginate de el. În ultima vreme, observă cu plăcere cum tot mai mulți se întorc la aceleași valori care îl încântă pe el. Mai precis, la acel trecut din care fac parte și cafetiera, și Leica, și cântecele redescoperite ale lui Joni Mitchell, și moda „eco”, mâncarea „raw” și toate noile tendințe ale vremurilor noastre. Inclusiv întoarcerea către lemn. „Este

obiectul, atât el, cât și fibra de lemn din care e făcut capătă o existență proprie.”

2 VIITORUL SE AFLĂ ÎN TRECURT

Dacă filosofia unui artist modern precum Matthew Hilton ar fi rezumată într-o singură idee, aceasta ar avea mai mare legătură tot cu istoria: un artist

Măsuța „Thin Table” (din stejar alb american sau alun negru) a fost prezentată de Matthew Hilton la târgul londonez 100% Design din 2007. Formele sale sunt inspirate de arta japoneză „origami”.

de la Londra până undeva în apropiere de Porto. În Anglia nu mai există producție de mobilier decât în segmentul de super-nișă, cel care realizează doar câteva piese pe an, la prețuri exorbitante: „Nu găsești oameni care să poată produce 50 de exemplare dintr-un scaun, la o calitate bună și la un preț și un orizont de timp rezonabile“. Cât despre producția de masă, aceasta a murit de mult, fiind mutată în țări mai atractive din punctul de vedere al costurilor. A rămas, în schimb, tapiteria, ceea ce îl încurajează pe Matthew să creadă că pot veni vremuri mai bune pentru producătorii englezi: „Există posibilitatea unei reveniri, nu se știe niciodată“.

3 NU CREDE ÎN CURENTE, DAR PUNE PREȚ PE NUME

Dacă există un element din toată povestea designului care îl irită instantaneu pe Matthew, acela se numește „curent artistic“. Cu sinonimul lui, „mișcare artistică“. Adică exact eticheta pe care criticii și societatea în general tind să o lipească, cât mai bătător la ochi, de opera unui designer, înregimentându-l într-o categorie clară. „Eu mă concentrez pe făcutul lucrurilor în stilul meu“, respinge el, cu fermitate, orice aluzie la un curent anume. „Nu trebuie să te analizezi prea mult, ca artist: dacă ceva funcționează bine, continuă!, asta e tot“. Denumirile, în schimb, sunt o altă poveste. Chiar dacă nu ține să fie asimilat unei anumite „mișcări“, obiectele care ies din mâna lui au destinul strâns legat de numele pe care îl poartă. „Mi-e greu să numesc obiectele pe care le creez“, recunoaște el, devenind ușor poetic. „Cred că abia după câțiva ani un lucru poate ajunge să se potrivească cu adevărat cu numele, să se acomodeze unul cu celălalt.“ Una dintre creațiile sale de dată recentă se numește „Different Trains“ și este o bibliotecă atipică, un joc de volume în care alternează spațiile goale și paravanele colorate. Numele se datorează unei bucăți muzicale cu același nume,

compuse de Steve Reich, un artist contemporan ale cărui creații alternează sunete înconjurătoare – voci, zgomot de fond, murmur de oraș – cu cvartete de coarde și muzică electronică. După primul minut de ascultare, am capitulat în fața insistenței repetitive a piesei, însă Matthew s-a dovedit mai tenace. „Și mie mi-a fost greu să o ascult prima oară, dar am perseverat și, în final, senzația mi-a rămas întipărită.“ Atât de tare încât a considerat că

scandinavi, recunoscuți pentru liniile simple, aproape abrupte, ale desenului. Tocmai de asta, nu m-am putut abține să nu-i expun, în detaliu, dilema mea: cum ar putea un om al secolului XXI, dependent de muncă și jongleur cu sarcini, responsabilități și mărunțșuri care ocupă timp și loc, să trăiască într-un spațiu în care totul este drept, liniar, „curat“, fără aglomerație și surplus? Mai exact, un spațiu minimalist, de o perfecțiune și liniaritate

Biblioteca din alun negru sau stejar alb (cu panouri laminate) numită „Different Trains“ a fost creată ca un joc de volum și spațiu.

numele se potrivește și creației sale. „Trebuie să recunosc, cei doi băieți cu care lucrez în atelier m-au privit cam ciudat atunci“, își amintește el, râzând. Sigur nu la fel de ciudat cum l-am privit eu când am aflat povestea lui „Balzac“. Nu romancierul, ci câinele lui Sheridan Coakley, proprietarul SCP, manufacturerul care a scos pe piață primul exemplar al emblematicului fotoliu.

4 ESTE MINIMALIST, DAR IUBEȘTE DEZORDINEA

Deși reneagă conceptul de „curent“ sau de „mișcare“ artistică, Matthew Hilton a fost asimilat de majoritatea criticilor drept exponent al curentului minimalist. Unele voci l-au plasat chiar în linie cu moderniștii

aproape farmaceutică. Matthew m-a ascultat atent, a zâmbit, și a rostit cele trei cuvinte care m-au făcut să-mi închei teoria tot printr-un zâmbet: „Dezordinea e frumoasă“. Spre deosebire de alți artiști care își „sacralizează“ creațiile, dorindu-le privite doar din unghiul pe care îl consideră ei potrivit, Matthew are o viziune neașteptat de liberă: „Vreau ca oamenii să folosească piesele mele așa cum vor ei, iar dezordinea face parte din viața lor de zi cu zi“. De-a lungul timpului, acumulăm obiecte, cărți, amintiri, a căror istorie devine parte din istoria noastră. Întocmai precum cafetiera Richard Sapper care-i decorează bucătăria de fix 30 de ani. „Nu mă văd ca pe un minimalist, chiar deloc“, continuă

Fotoliul „Balzac“ a fost realizat în 1984 și a intrat în istoria designului modern. O parte din creațiile lui Hilton se găsesc în colecția permanentă a muzeului britanic „Victoria & Albert“.

el. „Cred că lucrurile pe care le adunăm în viețile noastre fac, până la urmă, parte integrantă din noi.“

5 ARE SUFLET DE ARTIST, DAR E FASCINAT DE MARKETING

Deși artiștii tind să se dezică aproape întotdeauna de latura prozaică, concretă, a activității lor, Matthew se declară tot mai fascinat de multitudinea de căsuțe ce trebuie bifate în lanțul de distribuție, de promovare și de vânzare, pentru ca un produs de-al său să ajungă, în final, în casa clientului final. Are însă circumstanțe atenuante: înainte de a începe colaborarea cu De La Espada, în 2007, a avut o tentativă – eșuată – de a-și produce singur obiectele în Sri Lanka. „A fost un coșmar“, își amintește el acum. Toate produsele pentru târgul britanic 100% Design au sosit cu o zi

înainte de show, la o calitate care nu avea nimic de-a face cu originalul. Motivul: fabrica din Sri Lanka nu era suficient de echipată tehnologic, iar mobilierul modern, în ciuda liniilor aparent simple, este extrem de greu de produs. „Dacă linia acestui spătar nu este perfect dreaptă, milimetric“, îmi arată el către un „Tapas“ așezat în capul mesei noastre, „se va vedea îngrozitor de urât“.

Vorbește despre produsele lui cu luciditate și un soi de autoironie, semn că nu se vede pe vreun piedestal, ci mai curând printre oamenii care-i cumpără obiectele de mobilier. „Am fost un norocos“, recunoaște zâmbind. „Când am creat Balzac, acum 20 de ani, a fost unul dintre primele obiecte moderne de pe piața britanică de mobilier.“ Pe atunci, fotoliul se vindea la Conran, primul

retailer de avangardă din Londra, iar oamenii au fost intrigați. Grație interesului lor sincer, „Balzac“ a devenit o piesă iconică, în ciuda prețului de câteva mii de euro. „Fiecare designer are nevoie de un dram de noroc“, râde englezul. A avut noroc și când a găsit De La Espada, care se ocupă de toate aspectele legate de distribuție și promovare, dar vrea în continuare să învețe pe cont propriu „bucătăria“ de marketing. Un posibil motiv: faptul că descoperirea resorturilor care transformă un artist într-un „icon“ îl intrigă la fel de mult ca porțile din lemn pe care abia așteaptă să le găsească în Maramureș. „Trebuie să te lași surprins mereu“, îmi reamintește el, în finalul discuției noastre. Trecutul i-a dovedit că, dacă îți permiți să o faci, poți ajunge să te surprinzi cu adevărat pe tine însuși. **F**

„Fracture Coffee Table“ este o piesă de mobilier versatilă și estetică, ce se poate descompune în trei părți de sine stătătoare.

Modelul „I-Beam“ poate juca rol de masă, dar și de scaun. Lemnul masiv din care este realizat provine din păduri gestionate sustenabil.